

6. Trh práce

Na trhu práce došlo na počátku roku k oživení, zejména v oblasti zaměstnanosti.

Mzdový růst mírně zvolňoval a mezi odvětvími byl dosti diferencovaný. Kupní síla mezd odpovídala úrovni z konce roku 2018.

Růst celkové zaměstnanosti na počátku roku zrychlil, téměř výhradně díky službám.

Těžiště růstu zaměstnanosti v terciární sféře spočívalo i nadále ve veřejných službách. Dařilo se i oblasti nemovitostí a vyspělejšími podnikovými službám.

Posílení výkonu ekonomiky na počátku letošního roku se odrazilo i na trhu práce. Růst zaměstnanosti zrychlil, v samotném průmyslu ale k oživení zatím nedošlo. Dařilo se ale širokému spektru služeb, které těžily primárně z rostoucí tuzemské poptávky. Podnikatelé ve většině odvětví ekonomiky během jara mírně vylepšili krátkodobá očekávání v oblasti zaměstnanosti. I přes nejisté ekonomické výhledy firmy stále intenzivně poptávaly levnější pracovní sílu ze zahraničí. Souběžně pokračovala rovněž integrace ukrajinských uprchlíků na pracovní trh v Česku, což zčásti řešilo dlouhodobější nedostatek volných pracovních sil v tuzemsku. Nezaměstnanost setrvala bez výraznějších změn na velmi nízké úrovni. Pracovníci propuštění z průmyslových podniků totiž mohli ve většině případů nalézt nové uplatnění v jiných odvětvích bez výraznějších obtíží, a to i díky vyšší aktivitě úřadů práce v oblasti rekvalifikací. Meziroční růst nominálních mezd lehce zvolňoval, v řadě váhově významných odvětví byl navíc poměrně slabý. Při stabilizaci cenové hladiny v ekonomice pokračoval svižný růst reálných mezd, jenž byl alespoň v minimální míře patrný ve všech hlavních odvětvích. Kupní síla zaměstnaneckých výdělků ovšem dosahovala pouze úrovně z konce roku 2018.

Jestliže ve druhé polovině loňského roku celková zaměstnanost¹ v ekonomice mezikvartálně pouze stagnovala, v 1. čtvrtletí se následně zvýšila o 0,7 %. To představovalo nejvýraznější oživení od poloviny roku 2022. Za tímto vývojem stál z drtivé části sektor služeb, kde se projevila zvyšující se poptávka po pracovnících téměř ve všech hlavních odvětvích. Naopak ve váhově nejvýznamnějším hospodářském odvětví – průmyslu – úbytek pracovních míst pokračoval. Celková zaměstnanost letos dosáhla rekordních 5,44 mil. osob a ve srovnání s maximální hodnotou z období poslední konjunktury (4. čtvrtletí 2018) byla vyšší o 1,3 %, z rozhodující části zásluhou rozvoje veřejných služeb. Tempo celkové zaměstnanosti zrychlilo i v meziročním srovnání a v 1. čtvrtletí dosáhlo 1,1 %. Na akceleraci se podíleli jak zaměstnanci, jichž oproti počátku loňského roku přibýlo 47 tis., tak sebezaměstnaní (+12 tis.). Poprvé od pandemického roku 2021 se také letos celkový počet pracovníků v Česku zvyšoval rychleji než současně v EU (+0,4 %) i eurozóně (+0,7 %)².

K meziročnímu posílení zaměstnanosti v Česku přispěly i v 1. čtvrtletí 2025 nejvíce veřejné služby³, kde se v posledních letech růst ustálil okolo 2 %. Tyto služby reagovaly na vysokou poptávku spojenou s dlouhodobějšími změnami ve věkové skladbě populace (v oblasti vzdělávání, zdravotní a sociální péče). Relativně nejvíce ovšem přibýlo pracovníků v činnostech v oblasti nemovitostí (+4,7 %), k čemuž letos stejně jako v předchozích dvou letech přispívali primárně zaměstnanci. To platilo i pro odvětví ostatních činností⁴, kde růst zaměstnanosti zrychlil na 2,8 %, stejně jako v procyklickém odvětví profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti (+1,8 %). Ve váhově významném uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství naopak tempo zvolnilo na 0,9 %, což pramenilo z méně příznivého vývoje v oblasti dopravy a skladování, kde poptávku po zaměstnancích limituje slabší výkon v souvisejícím odvětví průmyslu. Naopak drobným podnikatelům v celém výše

¹ Údaje o zaměstnanosti vycházejí z pojetí národních účtů. Jsou vyjádřeny ve fyzických osobách a očištěny o sezónní vlivy. Na rozdíl od údajů z podnikové statistiky či z výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) zahrnují např. i odhad vlivu šedé ekonomiky.

² V Unii (i eurozóně) na rozdíl od Česka aktuální tempo růstu zaměstnanosti zpomalilo. Podobně jako v tuzemsku zde dochází k rozšiřování pracovních míst téměř výhradně jen ve službách, relativně nejvíce v oblasti nemovitostí (+3,7 %), peněžnictví a pojišťovnictví (+1,7 %) a také v odvětvích s významnou rolí státu (+1,4 %). Pracovníků naopak ubývá ve zpracovatelském průmyslu (–1,1 %) a v primárním sektoru (–4,5 %). Z jednotlivých států vzrostl celkový počet pracovníků nejvíce na Maltě (+3,6 %), v Irsku (+3,3 %) a Chorvatsku (+2,8 %) a z významných ekonomik hlavně ve Španělsku (+2,2 %) a v Itálii (+1,5 %). K poklesu naopak došlo v deseti členských státech – především Rumunsku (–4,5 %), Lotyšsku (–1,5 %), Estonsku (–1,1 %) a Polsku (–0,8 %). Ve Francii zaměstnanost stagnovala, stejně jako v Německu, kde však v samotném zpracovatelském průmyslu došlo letos k úbytku o rovná 2 % (za celý loňský rok o 1 %).

³ Pro zjednodušení zahrnují odvětví Veřejná správa a obrana, Vzdělávání, Zdravotní a sociální péče.

⁴ Ty zahrnují vedle kulturních, zábavních a rekreačních činností např. různé služby pro domácnosti (opravy výrobků, kadeřnické a kosmetické činnosti aj.). Zaměstnanost v této sekci (tvořená z více než třetiny drobnými podnikateli), citelně postižená v období protipandemických restrikcí, ovšem stále mírně zaostávala za úrovní z vrcholu poslední konjunktury.

Ve stavebnictví růst zaměstnanosti zrychlil, přibývalo zaměstnanců i drobných podnikatelů.	uvedeném uskupení se dařilo relativně lépe, což lze přičíst pokračujícímu zotavování cestovního ruchu. V okruhu nejvyspělejších služeb zařazených do kvartérního sektoru ekonomiky roste v posledních čtvrtletích celková zaměstnanost jen slabě – v oblasti ICT se letos (stejně jako loni) navyšovaly pouze stavy sebezaměstnaných a ve finančnictví je přeliv zaměstnanosti směrem k drobným podnikatelům patrný již od roku 2021. Mimo služby rostl letos počet pracovníků již pouze ve stavebnictví (+2,4 %), kde podobným tempem přibývalo zaměstnanců i drobných podnikatelů.
Pokles zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu se zmínil. Situace v řadě tradičních exportních oborů je stále obtížná.	Růst celkové zaměstnanosti byl rovněž na počátku letošního roku tlumen vývojem ve zpracovatelském průmyslu. Pracovníků zde meziročně ubývá již osmý kvartál v řadě, byť aktuálně již jen o 0,4 %. Potíže s odbytem zboží, nejistota nejbližšího vývoje v mezinárodních obchodních vztazích, jakož i přetrvávající nákladové tlaky související hlavně s energetickou náročností výroby neposkytují větší prostor pro růst nových pracovních míst. O vážnosti situace vypovídá i pokračující pokles počtu sebezaměstnaných v průmyslu. V ostatním průmyslu byla situace trochu příznivější, neboť mírný růst zaměstnanosti v energetice, vodním a odpadovém hospodářství stačil kompenzovat prohlubující se útlum v relativně malém oboru těžby a dobývání. V odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství se celkový počet pracovníků významně neměnil, přičemž se nadále mírně zvyšoval počet sebezaměstnaných.
Počet cizinců v zaměstnaneckém postavení vystoupal na rekordních 858 tis. Jejich přírůstek byl stále tažen hlavně občany Ukrajiny. Zrychlil příliv osob z některých asijských států, pracovníků ze střední a východní Evropy ale postupně ubývá.	Dlouhodobě nízká zásoba volných pracovních sil v Česku (vlivem demografického stárnutí i nízké porodnosti) spolu se silícím tlakem firem na optimalizaci výrobních nákladů nadále stimulovaly rostoucí poptávku tuzemských zaměstnavatelů po pracovnících ze zahraničí. Snadnějšímu zaměstnávání cizinců pomáhají legislativní změny snižující administrativní náročnost v této oblasti. To se týká jak ukrajinských občanů ⁵ , tak i cizinců z dalších, nejen hospodářsky méně vyspělých zemí mimo EU ⁶ . Dlouhodobý příliv zahraničních pracovníků do Česka tak pokračoval. V dominantní skupině zaměstnanců jich letos na konci dubna bylo na úřadech práce registrováno 859 tis ⁷ (meziročně o +43 tis. více) ⁸ . Nejvíce meziročně přibýlo již tradičně občanů Ukrajiny (+32 tis. na 310 tis., z toho ženy +24 tis., na 167 tis.), řádově méně z Filipín, Vietnamu, Slovenska i Ruska (shodně mezi +2 až +3,5 tis.). Z významnějších skupin cizinců rostl relativně svižně počet občanů Indie, Číny a Kazachstánu (shodně mírně přes 20 %). Naopak ubylo početných skupin pracovníků z chudších států střední a východní Evropy – především z Polska (−5,0 tis., resp. o 10 %), Bulharska (−4 %), Maďarska (−3 %) a Rumunska (−2 %), což souvisí s postupným vyrovnáváním mzdové úrovně v tomto regionu.
Míra zaměstnanosti žen ve věku 15 až 64 let vystoupala na rekordní úroveň.	Výše uvedené trendy se odrazily v pokračujícím lehkém růstu míry ekonomické aktivity, který se letos, stejně jako po většinu roku 2024, propisuje v zásadě jen do oblasti zaměstnanosti. Míra zaměstnanosti ⁹ (15–64letých) dosáhla v dubnu 75,8 %, meziročně posílila o 0,9 p. b. Zatímco u mužů míra stagnovala (na 81,0 %), u žen se zvýšila o rovné 2 p. b. – na rekordních 70,5 %. Vývoj u žen souvisí s celkovým oživením tržních služeb

⁵ Oprávnění k zaměstnání (pracovní povolení, zaměstnanecké či modré karty) nepotřebovaly na konci 1. čtvrtletí 2025 skoro čtyři pětiny veškerých občanů Ukrajiny (resp. 68 % mužů a 89 % žen) působících v ČR v zaměstnaneckém postavení.

⁶ Od 1. července 2024 nově nepotřebují v Česku pracovní povolení ani zaměstnanecké karty cizinci z některých ekonomicky vyspělých zemí mimo EU (USA, Velká Británie, Kanada, Austrálie, Nový Zéland, Japonsko, Jižní Korea, Izrael a Singapur). Letos na konci března pracovalo z těchto zemí v Česku v zaměstnaneckém postavení 9,5 tis. osob.

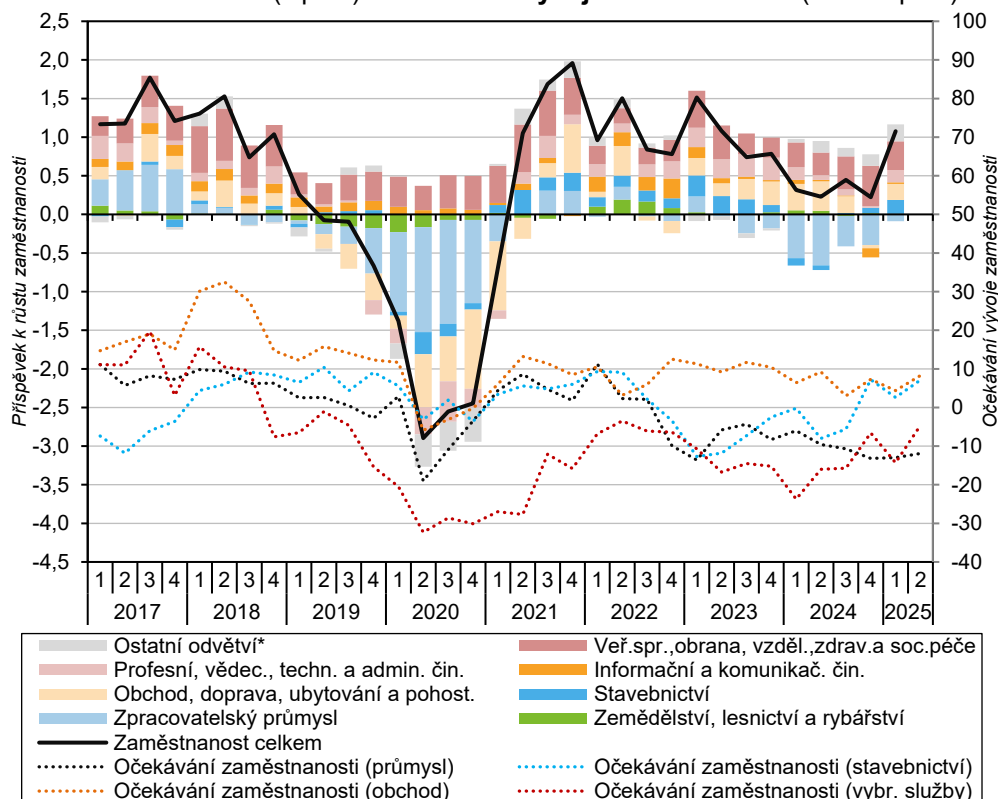
⁷ Vedle toho evidovalo MPO ve stejném období 132 tis. cizích státních příslušníků s živnostenským oprávněním v Česku (meziročně o 11 % více). Na tomto růstu se skoro ze dvou třetin podíleli Ukrajinci, jichž v Česku podnikalo 43 tis., s odstupem následovali Slováci (26 tis.) a Vietnamci (21 tis.).

⁸ Z pohledu krajů vzrostl meziročně počet cizinců nejvíce v Praze (+14,3 %) a Olomouckém kraji (+10,6 %), klesl naopak zejména v Karlovarském kraji (−4,3 %). V dubnu 2025 tak připadla celá třetina všech v Česku zaměstnaných cizinců (v evidenci úřadů práce) na Prahu a spolu se Středočeským, Plzeňským a Jihomoravským krajem pak dokonce 70 %.

⁹ Jedná se o údaje v novém modelu sezónního očištění – pomocí trendcyklu. Inovovaný model očištění lépe odráží změny charakteru trhu práce a sezónnosti. Obdobně je očištěna i měsíční míra nezaměstnanosti.

i stabilně rostoucí zaměstnanosti ve veřejných službách, s rozšiřováním zkrácených úvazků¹⁰ a také dosud stále rychlejším posunem hranice důchodového věku (oproti mužům).

Graf č. 13 Celková zaměstnanost (meziročně v %), příspěvky odvětví k meziroční změně zaměstnanosti (v p. b.) a očekávání vývoje zaměstnanosti (saldo v p. b.)

* Těžba a energetika; Peněžnictví a pojišťovnictví; Činnosti v oblasti nemovitostí; Kulturní, zábavní a rekreační činnosti.
Poznámka: Saldo očekávání vyjadřuje rozdíl v p. b. mezi kategoriemi růst versus pokles zaměstnanosti v nejbližších třech měsících. Údaje jsou sezónně očištěny a vztahují se k druhému měsíci daného čtvrtletí.
Zdroj: ČSÚ (národní účty), Eurostat (konjunkturální průzkumy).

Krátkodobá očekávání podniků v oblasti zaměstnanosti na počátku roku kolísala. Lehký optimismus pokračoval v obchodu i stavebnictví.

Nedostatek pracovníků sužuje tradičně hlavně stavební podniky.

Krátkodobá očekávání podniků v oblasti vlastní zaměstnanosti¹¹ se během loňského roku postupně zlepšovala. Jejich dosavadní letošní vývoj je spíše ve znamení kolísání, jež odráží rostoucí nejistoty podnikatelů plynoucí patrně z vnějších (zahraničních) faktorů. Celková očekávání tak zůstávají v mírně negativním pásmu, především vlivem průmyslu, kde se zatím výhledy v oblasti zaměstnanosti nelepší. Podle konjunkturálního průzkumu z května 2025 předpokládalo v tříměsíčním horizontu snižování počtu zaměstnanců 20 % firem ve službách a 17 % v průmyslu, ale jen 6 % ve stavebnictví a 4 % v obchodě. Naopak náborové plány byly nejzřetelnější ve stavebnictví (16 %), obchodě a službách (shodně 15 %), v průmyslu pak očekávalo zvyšování zaměstnanosti jen 7 % podniků. Stav na úrovni dílčích odvětví v rámci průmyslu i služeb se přirozeně odlišoval¹². Podíl podniků, pro

¹⁰ Dle údajů z VŠPS pracovalo letos v 1. čtvrtletí v Česku na zkrácený úvazek 500 tis. osob, meziročně o 5,8 % více. K růstu přispěly hlavně ženy, z nichž tuto formu práce využívalo celkově již 14,6 % všech zaměstnaných (nejvíce pak ve věku 30 až 44 let). Mezi pracujícími muži ji ale preferovalo jen 5,2 % (většinou na sklonku pracovní kariéry). I přes aktuální navýšení zůstává zastoupení těchto úvazků na tuzemském pracovním trhu relativně nízké. Podíl takto zaměstnaných osob byl na konci roku 2024 v Česku (9,3 %) ve srovnání s hodnotou v EU pouze poloviční (podobné relace platí pro muže i ženy). Na druhou stranu v rámci států, jež do Unie vstoupily až po roce 2000, měly oproti Česku vyšší podíl jen Estonsko (15,2 %) a Malta (11,2 %). Ovšem v sousedním Německu i Rakousku využívala tyto úvazky skoro třetina všech pracovníků.

¹¹ Není-li uvedeno jinak, jsou dále použity sezónně očištěné údaje.

¹² Převažující negativní očekávání zaměstnanosti vyjádřily podniky v 60 % zpracovatelských průmyslových oborů. Nejhorší vyhlídky měly hutnictví a slévárnictví a s odstupem také elektrotechnický, elektronický, kovodělný a strojírenský průmysl a také malé obory oděvnictví a textilní výroby. Naopak pozitivní perspektivy přetrvávaly především ve výrobě kolejových dopravních prostředků, v menší míře v potravinářství, výrobě nápojů a farmaci.

Ve službách převažovala negativní očekávání ve třetině dílčích odvětví. Nejvíce byla patrná v telekomunikacích, ve veterinárních činnostech, reklamě, vydavatelských činnostech, vodní dopravě, pojišťovnictví a některých administrativních a podpůrných činnostech. Naopak optimismus převládá v programování, informačních činnostech, vědě a výzkumu, pracovních agenturách, ubytování a také ve skladování a vedlejších činnostech v dopravě.

něž představuje nedostatek pracovní síly jednu z významných růstových bariér¹³, byl na počátku letošního roku tradičně nejvyšší ve stavebnictví (50 %). Opačně tomu bylo v průmyslu (11 %) a ve službách (10 %). Situace se ve srovnání s loňským jarem významně nezměnila.

Obecná míra
nezaměstnanosti loni
mírně kolísala na nízké
úrovni. Příznivý byl i vývoj
dlouhodobě
nezaměstnanosti.

Navzdory problémům některých zejména průmyslových podniků se obecná míra nezaměstnanosti¹⁴ v posledních čtvrtletích významně nezvyšovala, spíše lze hovořit o jejím mírném kolísání, zejména u žen. Propuštěné pracovníky z některých útlumových oborů totiž dokázaly z velké míry vstřebat rozvíjející se služby. Sezónně očištěná míra nezaměstnanosti (15–64letých) činila letos v dubnu 2,7 % (muži 2,3 %, ženy 3,2 %)¹⁵. Nevzrostl ani počet dlouhodobě nezaměstnaných – ti se na celkovém počtu lidí bez práce ve 1. čtvrtletí 2025 podíleli 25 % (to je v dlouhodobém i mezinárodním kontextu podprůměrná hodnota). Velikost potenciální pracovní rezervy (tj. ekonomicky neaktivních osob práci nehledajících, ale uvádějících ochotu pracovat) ve 4. čtvrtletí meziročně fakticky stagnovala (na necelých 80 tis. osobách)¹⁶ a z dlouhodobé perspektivy zůstává nízká. To sice představuje nezanedbatelný problém pro řadu zaměstnavatelů, na druhou stranu jde ovšem také o pozitivní signál naznačující, že rozsah skryté nezaměstnanosti (ve formě „úniku“ do ekonomické neaktivity) není na tuzemském pracovním trhu aktuálně významný.

Velikost potenciální
pracovní rezervy
zůstávala nízká.

Meziročně mírně přibýlo
registrovaných uchazečů
o práci.

Významnější ochlazení na tuzemském pracovním trhu aktuálně nenaznačují ani údaje z úřadů práce (ÚP). Sezónně neočištěný podíl registrovaných uchazečů o práci na celkové populaci 15 až 64letých dosáhl letos na konci dubna 4,3 % (muži: 4,0 %, ženy: 4,6 %)¹⁷. To bylo meziročně o 0,6 p. b. více (mírný růst nezaměstnanosti probíhal nepřetržitě i po celý loňský rok). Tento nárůst částečně souvisí s vyšší aktivitou ÚP v oblasti rekvalifikací, jež má kromě jiného i podpořit fluktuaci pracovníků na trhu práce. Ochotu k registraci na ÚP zřejmě zvyšuje i rozšíření možností elektronické komunikace s úřady na dálku, což by mělo osobám hledajícím práci poskytnout vyšší časovou flexibilitu a zároveň snížit jejich potenciální stigmatizaci.

V drtivé většině okresů je
patrný převis počtu
uchazečů o práci nad
volnými místy. Přetrvává
i problém nesouladu
nabídky a poptávky

ÚP práce evidovaly dle nové metodiky na konci dubna 95,8 tis¹⁸. volných míst (v zásadě jde jen místa s dobou evidence kratší než šest měsíců¹⁹), což je o 15 % více než letos na konci ledna. Aktuálně bylo celkem registrováno 318,5 tis. uchazečů o práci. Nejvíce uchazečů na volné místo připadá v okrese Karviná (23,7), Sokolov (17,2), Děčín (12,8), Hodonín (12,1)

¹³ Podniky mohly uvést více bariér současně.

¹⁴ Není-li uvedeno jinak, vycházejí všechny údaje o mírách nezaměstnanosti z VŠPS (dle metodiky ILO) a jsou očištěny o sezónní vlivy.

¹⁵ Nízká nezaměstnanost přetrvává rovněž v EU – letos v dubnu dosáhla ve skupině 15 až 74letých 5,9 % (v eurozóně 6,2 %). Meziročně se téměř nezměnila, k mírnému zlepšení ale došlo u žen (na 6,1 %). Celková nezaměstnanost v EU je v dostupné časové řadě od roku 2000 nejnižší a proti počátku roku 2008 je příznivější zhruba o 1 p. b. (v EU i eurozóně). Míra nezaměstnanosti v Česku byla nadále nepřetržitě již osm let nejnižší v Unii – aktuálně spolu s Maltou (2,7 %) a těsně před Polskem (3,3 %), Bulharskem (3,3 %) a Německem (3,6 %). Výsadní postavení mělo Česko tradičně díky mužům. Ale i u žen, kde nezaměstnanost tradičně více kolísá, dosáhla aktuálně lehce nižší úrovně než v tuzemsku jen Malta (2,7 %). Nejvyšší nezaměstnanost v Unii mělo i přes mírné meziroční snížení stále Španělsko (10,9 %) následované Finskem (9,1 %), Švédskem (8,5 %), Estonskem a Řeckem (shodně 8,3 %). Oproti dubnu 2024 byla aktuálně v rámci EU celková nezaměstnanost vyšší ve 12 členských státech. Největší zhoršení nastalo v Dánsku (+1,0 p. b.), Belgii, Lotyšsku a Finsku (shodně +0,8). Naopak k nejvýznamnějšímu poklesu došlo v Řecku (–2,5 p. b.), na Kypru (–1,4), v Litvě (–1,0), Bulharsku (–0,9), Itálii (–0,8) a také ve Španělsku (–0,7). Příznivé postavení má Česko i v nezaměstnanosti mladých, neboť dlouhodobě patří do třetiny zemí Unie s nejnižší nezaměstnaností osob do 25 let. Ta letos v dubnu dosahovala 11 % (v EU 15 %). Nejlepší pozici drželo Německo (6,8 %) před Maltou, Nizozemskem, Bulharskem a Rakouskem. Naopak více než pětina pracovní síly mladých neměla zaměstnání ve Španělsku, Řecku, Rumunsku, ale i ve Švédsku, Finsku a Lucembursku. Meziročně se zlepšila pozice Slovenska (z 21 % na 15 %).

¹⁶ Pouze sedmina z tohoto počtu byla ovšem schopna nastoupit bezprostředně do práce. Významnou část pracovních rezerv totiž tvoří studenti a ženy na rodičovské dovolené.

¹⁷ Muži trpěli nejvyšší nezaměstnaností v okrese Karviná (9,3 %), ženy na Mostecku (10,7 %). Více než 6% celkovou nezaměstnanost vykázalo dvanáct okresů (rozprostřených do pěti různých krajů – Karlovarský, Ústecký, Jihomoravský, Olomoucký a Moravskoslezský).

¹⁸ Dle experimentální statistiky ČSÚ (šetření u podniků prováděná od roku 2020) byla v 1. čtvrtletí 2025 nabídka tuzemských firem odhadnuta na 103 tis. volných míst (jedná se jen o místa v pracovním poměru, nejde o přechodná zaměstnání, např. různé typy dohod). Počet míst se meziročně mírně snížil o 4 % (loni naopak rostl ve všech kvartálech). Na současném poklesu nabídky se podílely hlavně primární sektor ekonomiky, většina průmyslu, stavebnictví a také administrativní a podpůrné činnosti. V absolutním vyjádření naopak nejvíce rostla nabídka míst ve vzdělávání, profesních, vědeckých a technických činnostech a též v ubytování, stravování a pohostinství. I přes více než dva roky trvající pokles nabídky se aktuálně stále nejvíce volných pozic nacházelo v průmyslu (27 tis.), těsně následovaném odvětvími s významnou rolí státu (26 tis.) a dále obchodem (11 tis.).

¹⁹ Výjimku tvoří pracovní místa, na jejichž obsazení probíhá řízení o vydání zaměstnanecké karty, modré karty nebo povolení k zaměstnání cizince. V těchto případech setrvává pracovní místo v evidenci až do ukončení příslušného správního řízení.

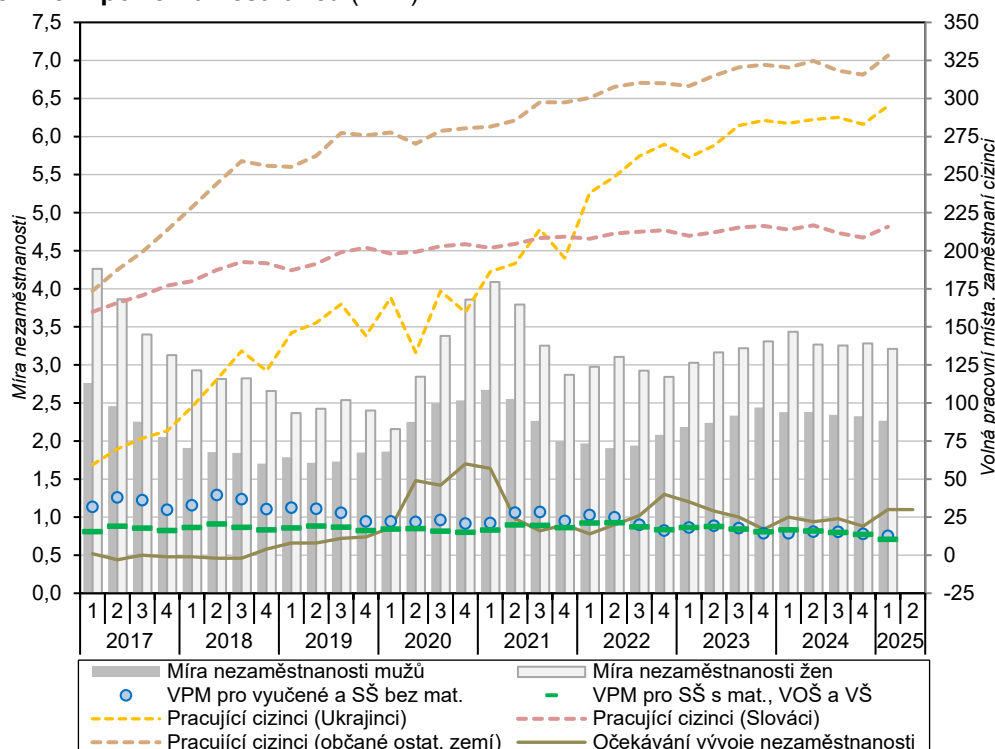
z pohledu kvalifikačních nároků.

Obavy lidí z růstu nezaměstnanosti v nejbližších 12 měsících se letos zvyšují.

a Bruntál (10,5). Naopak převis míst nad uchazeči je pouze v okresech Praha-východ a Mladá Boleslav a zhruba vyrovnaná je pak bilance v Praze a na Tachovsku. Vedle toho přetrvává také problém strukturálního nesouladu mezi nabízenými místy a kvalifikací uchazečů o práci²⁰.

Obavy lidí z růstu nezaměstnanosti (vyjádřené v rámci konjunkturálních průzkumů) od loňského prosince narůstají a aktuálně již mírně převyšují dlouhodobý průměr. Tento vývoj může souviset se situací v průmyslu, s pokračujícími veřejnými diskusemi o fiskální konsolidaci, ale i s napjatou geopolitickou situací.

Graf č. 14 Obecná míra nezaměstnanosti (v %, věk 15 až 64 let), očekávání vývoje nezaměstnanosti ze strany domácností* (v p. b.), volná pracovní místa a pracující cizinci v pozici zaměstnanců (v tis.)**

Pozn.: Míry nezaměstnanosti jsou sezónně očištěny.

VPM = pouze volná pracovní místa s délkou evidence do šesti měsíců. (stav na konci čtvrtletí).

*Sezónně očištěné saldo očekávání nezaměstnanosti v nejbližších 12 měsících (rozdíly mezi procentuální četností odpovědí domácností, růst a pokles vyjádřený v procentních bodech). Vztahuje se k prostřednímu měsíci daného čtvrtletí.

**Počet cizinců v postavení zaměstnanců evidovaných na úřadech práce v ČR na konci příslušného čtvrtletí.

Zdroj: ČSÚ (VŠPS, konjunkturální průzkum), MPSV (VPM registrovaná na úřadech práce v ČR, zaměstnaní cizinci)

Meziroční růst průměrných mezd činil na počátku roku 6,7 %, nejméně za posledních pět kvartálů.

V 1. čtvrtletí 2025 vystoupala průměrná hrubá měsíční nominální mzda v národním hospodářství na 46 924 korun a meziročně byla vyšší o 6,7 %. Ve srovnání s předchozím čtvrtletím dosáhl mzdový růst (po sezónním očištění) 1,7 % a na podobné úrovni kolísá i po většinu loňského roku. Z meziročních temp je však patrné, že dynamika nominálních mezd mírně zvolňuje, neboť aktuální růst byl nejslabší od konce roku 2023.

Existují významné faktory působící ve směru vyššího růstu mezd, ale také ty s opačným efektem.

Ve směru růstu nominální mzdy stále působila relativně vysoká poptávka podniků po pracovní síle v řadě odvětví (zejména ve stavebnictví a službách) či zvýšený tlak zaměstnanců pramenící i z napjatých rodinných rozpočtů vlivem stále vysokého růstu cen některých položek spotřebního koše i jiných výdajů (splátky hypoték). Dynamičtější mzdový růst v řadě odvětví umožňovala i přetrvávající vysoká míra zisku podniků. V některých nízkovýdělkových odvětvích mohlo mít dílčí vliv zrychlené navyšování minimální mzdy²¹. Mzdový růst

²⁰ U téměř tří čtvrtin volných pracovních míst postačovalo uchazečům pouze základní vzdělání. Naopak více než třetina všech registrovaných uchazečů o práci disponuje alespoň maturitním vzděláním.

²¹ Minimální mzda byla loni stanovena novým mechanismem valorizace (počítá se s jejím postupným nárůstem až na cílovou úroveň 47 % průměrné mzdy, kterou by měla mít v roce 2029). Od ledna 2025 se tak tato mzda zvýšila o 10 % na 20 800 Kč. Na druhou stranu institut zaručených mezd byl zásadně zjednodušen a je nově využíván již pouze v platové sféře.

v ekonomice naopak stále tlumila sílící potřeba úspor v rozpočtové sféře i stále rostoucí počet zahraničních pracovníků ze „třetích zemí“. Ti nezřídka pracují na nízkokvalifikovaných pozicích²² a jejich výdělky tudíž zpravidla nedosahují úrovně občanů ČR.

Kupní síla mezd se zvyšovala ve všech hlavních odvětvích. Reálná úroveň mzdy se ale stále nacházela pouze na úrovni z konce roku 2018.

Hlavně díky zkldnění růstu cenové hladiny v ekonomice pokračoval očekávaný růst reálné mzdy, jenž v 1. čtvrtletí 2025 činil meziročně 3,9 %, což bylo stejně jako na konci předchozího roku (ale méně než za celý rok 2024: kdy šlo o 4,7 %). Kupní síla zaměstnaneckých výdělků sice meziročně svižně rostla pátý kvartál v řadě, ale hlubší propady z let 2022 (–9,4 %) i 2023 (–3,2 %) zatím zdaleka nedohnala (současná průměrná mzda se reálně nacházela stále pouze na úrovni z konce roku 2018). Pozitivní je, že alespoň k minimálnímu navýšení reálné mzdy došlo v 1. čtvrtletí 2025 ve všech hlavních odvětvích ekonomiky.

Pokračoval dynamický mzdový růst v oblasti nemovitostí. V absolutním vyjádření si však nejlépe polepšili zaměstnanci v oblasti ICT.

Souhrnný růst průměrné mzdy zakrývá tradičně velmi různorodý vývoj na úrovni jednotlivých oborů, podniků či organizací. V 1. čtvrtletí 2025 rostly průměrné mzdy nejrychleji v malém odvětví činnosti v oblasti nemovitostí (+12,4 %) a navázaly na dvouciferný růst z loňského roku. Díky tomu se zde mzdová výše poprvé po dlouhé době dostala nad úroveň celé ekonomiky. Svižně rostly výdělky i v profesních, vědeckých a technických činnostech (+10,9 %), což je zároveň odvětví s poměrně vysokou mzdovou úrovní (61,6 tis. korun měsíčně). Mzdové tempo zde postupně zrychlovalo a bylo doprovázeno také nadprůměrným růstem zaměstnanosti. Pokračující zotavování příjezdového cestovního ruchu i navyšování hranice minimální mzdy se promítly do 9,2% růstu mezd v ubytování, stravování a pohostinství. Přestože se v tomto odvětví mzdy navyšovaly relativně svižně i loni, jejich současná úroveň dosahuje pouze 60 % hodnoty v národním hospodářství. V dlouhodobě rozvíjejícím se odvětví informačních a komunikačních činností se mzdy zvýšily o 8,8 % a potvrdily tak jeho výsadní postavení (výše výdělků zde převyšovala úroveň celé ekonomiky již skoro dvojnásobně). Mimo terciární sféru rostly mzdy dynamicky již pouze ve stavebnictví (+10,3 %), kde výdělky rostly nadprůměrně i po celý loňský rok. Jejich tempo odráželo zlepšenou ekonomickou situaci podniků a zároveň bylo i reakcí na problém s chronickým nedostatkem zejména kvalifikované pracovní síly.

Stavebnictví vykazalo svižný růst mezd druhý rok v řadě.

Ve většině významnějších odvětví průmyslu probíhal slabší mzdový růst současně s redukcí zaměstnaneckých míst.

Výrazně podprůměrný mzdový růst (okolo 3 %) byl zaznamenán ve dvou jinak dosti odlišných poměrně malých průmyslových odvětvích. Zatímco v prosperující energetice úzce souvisel s vysokou loňskou základnou (ovlivněnou výplatou mimořádných odměn), v dlouhodobě útlumové těžbě a dobývání odrážel stále obtížnější hospodářskou situaci podniků, jež se podepsala i na silném úbytku pracovních míst. Klesající zaměstnanost postihla i téměř všechny nosné obory zpracovatelského průmyslu a rovněž mzdový růst v nich patřil ke slabším (vyjma pozvolna se zotavující výroby stavebních materiálů). Podobně na tom bylo i odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství, jež se tradičně vyznačuje nízkou mzdovou úrovní (průměrné výdělky zde letos nedosáhly ani třetí čtvrtiny výše národního hospodářství). Slabší mzdový růst se nevyhýbá ani některým významným odvětvím služeb. V obchodu se letos výdělky zvýšily jen o 5,8 %, a přestože podprůměrně rostly i v předchozích dvou letech, aktuální mzdová úroveň v tomto odvětví (44,7 tis. korun) významně nezaostává za výší celé ekonomiky. Nižší mzdová tempa jsou patrná i v některých odvětvích veřejných služeb (zejména ve zdravotní a sociální péči, veřejné správě, obraně a sociálním zabezpečení). Výjimkou jsou kulturní, zábavní a rekreační činnosti, kde sice mzdy letos vzrostly o rovných 10 % (i díky plošnému navýšení tarifů o 1400 korun v platové sféře), avšak výše výdělků se stále nacházela o více než desetinu pod úrovní celé ekonomiky. Odvětví s významnou rolí

Podprůměrný mzdový růst přetrvával v obchodu i v odvětvích s významnou rolí státu.

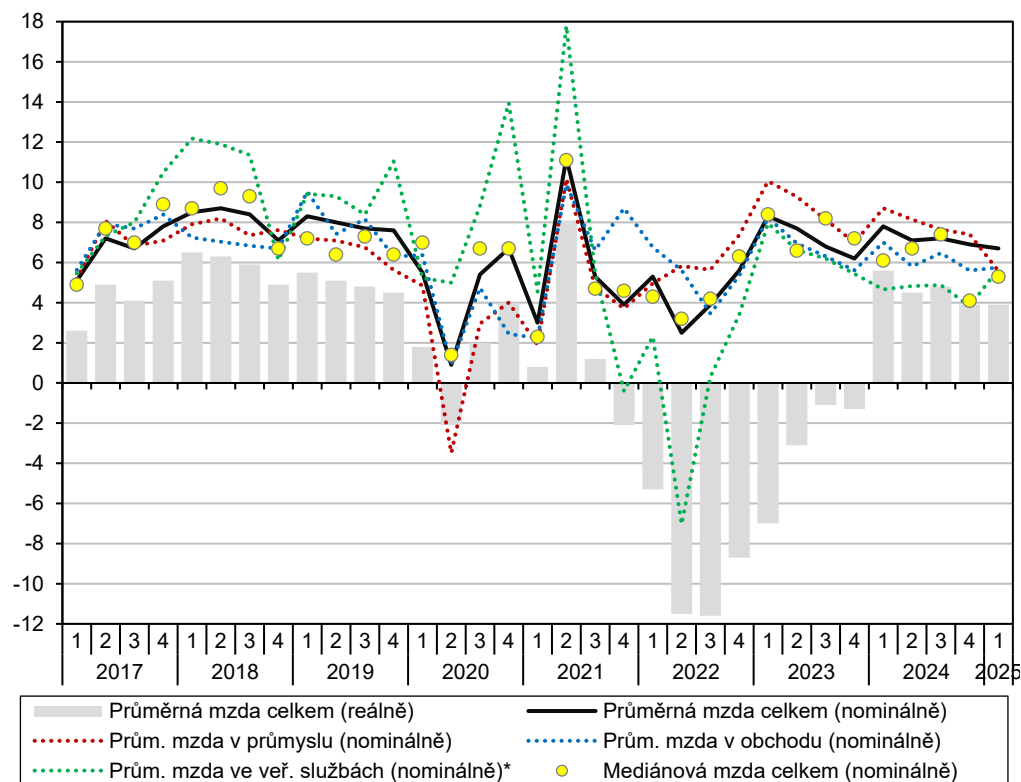
²² Např. v roce 2023 působilo v Česku v nejkvalifikovanějších třídách zaměstnanosti (vedoucí a řídící pracovníci, specialisté, techničtí a odborní pracovníci) pouze 13 % ze všech cizinců ze států mimo EU (resp. 9 % z Ukrajinců), 24 % ze všech cizinců ze zemí EU, ale 44 % z veškerých zaměstnanců s českým občanstvím.

státu²³ vykázala letos v úhrnu růst výdělků o 5,7 % a mzdové tempo zde za celou ekonomikou zaostává nepřetržitě od konce roku 2022.

Mzdový medián rostl letos pomaleji než průměrná mzda. Mzdová diferenciace se neprohlubovala.

Medián mezd (38 385 Kč) vzrostl proti stejnému období předchozího roku o 5,3 %, u mužů dosáhl 41 677 korun, u žen byl 35 226 korun (mzdový růst byl u obou pohlaví srovnatelný). Osmdesát procent zaměstnanců pobíralo mzdu mezi 21 136 korunami a 73 611 korunami. Mzdy v horním i spodním decilu rostly procentuálně podobným tempem, celkové mzdové difference se tak meziročně nezměnily.

Graf č. 15 Průměrná nominální i reálná mzda a mzdový medián (meziroční změna, v %)

*Zahrnuje odvětví s významnou rolí vládního sektoru: Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; Vzdělávání; Zdravotní a sociální péče; Kulturní, zábavní a rekreační činnosti. Zdroj: ČSÚ

²³ Ty zahrnují Veřejnou správu, obranu a sociální zabezpečení, Vzdělávání, Zdravotní a sociální péči a Kulturní, zábavní a rekreační činnosti.